

Rzeszów, 2023

ZARZĄDZANIE DANYMI

LABORATORIUM nr 1

Temat: Wprowadzenie do formatu **JSON** (ang. *JavaScript Object Notation*) z zastosowaniem języka programowania **Python**

Laboratorium obejmuje m.in.:

1. omówienie podstawowej składni formatu **JSON**, w tym porównanie do formatu **XML**,
2. podstawowych funkcji do obsługi **JSON**a z wykorzystaniem języka **Python**, oraz
3. wykonanie prostej aplikacji **tezaurusu (słownika) do języka angielskiego**, w tym wykorzystującego dane zapisane w formacie **JSON**.

Samodzielne wykonanie zadań z laboratorium będzie wymagane z zastosowaniem:

- dowolnego edytora **IDE** – np. **Microsoft Visual Studio Code**, edytora **Atom**, itp. (dla plików ***.py**),

oraz

- środowiska **Jupyter Notebook / LAB** (dla plików ***.ipynb**) lub (ewentualnie) **Google COLAB**.

Wprowadzenie

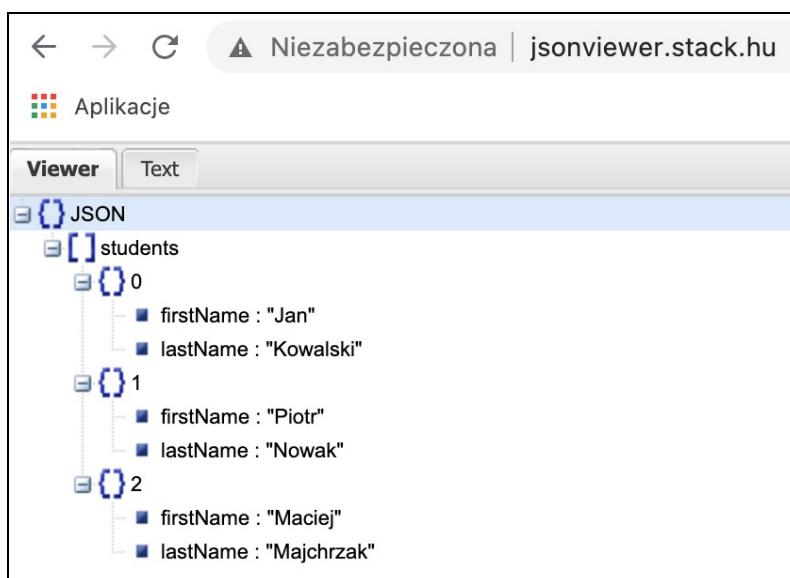
JSON (ang., *JavaScript Object Notation*) to format przechowywania oraz wymiany informacji tekstowych, przy czym:

- zapis w **JSON** jest bardzo podobny do języka **XML** (ang., *eXtensible Markup Language*). Jednak **JSON** jest lżejszy niż **XML** oraz szybszy (i łatwiejszy) do analizy, oraz
- **JSON** jest niezależny od języka oraz samo-opisujący się.

Ponadto, format **JSON** jest syntaktycznie identyczny z kodem do tworzenia obiektów **JavaScript**. Z powodu tego podobieństwa, zamiast wykorzystywać parser, programy **JavaScript** mogą korzystać z wbudowanej funkcji `eval()` do przetworzenia danych w formacie **JSON** i utworzenia obiektów **JavaScript**.

```
{
  "students": [
    { "firstName": "Jan", "lastName": "Kowalski" },
    { "firstName": "Piotr", "lastName": "Nowak" },
    { "firstName": "Maciej", "lastName": "Majchrzak" }
  ]
}
```

W celu zrozumienia struktury obiektów wklej powyższy kod na stronie <http://jsonviewer.stack.hu/>. Wynik powinien być podobny do zamieszczonego poniżej:

Rys.1. Przykładowy wynik dla JSON

Postać danych w formacie XML

```
<students>
  <student>
    <firstName>Jan</firstName> <lastName>Kowalski</lastName>
  </student>
  <student>
```



```
<firstName>Piotr</firstName> <lastName>Nowak</lastName>
</student>
<student>
  <firstName>Maciej</firstName> <lastName>Majchrzak</lastName>
</student>
</students>
```

Podobieństwa do języka XML:

- czysty tekst
- samo-opisujący
- hierarchiczny
- może być przetwarzany przez *JavaScript*
- może być przesyłany z wykorzystaniem *AJAX*'a

Różnice względem języka XML:

- nie ma tagów zamykających,
- krótszy,
- szybszy w odczycie i zapisie,
- może być parsowany z wykorzystaniem funkcji *JavaScript eval()*,
- wykorzystuje tablice,
- brak zarezerwowanych słów.

Składnia języka JSON:

Składnia języka *JSON* jest podzbiorem składni opisującej obiekty w języku *JavaScript*:

- dane są w postaci pary *klucz/wartość*,
- dane oddzielane są przecinkiem,
- nawiasy klamrowe przechowują obiekty,
- w nawiasach prostokątnych przechowywane są tablice.

Przykład danych:

```
"firstName" : "Łukasz"
```

oznacza:

```
firstName = "John"
```

Wartości może być:

- liczba,
- tekst,
- wartość logiczna (*true* oraz/lub *false*),
- tablica,
- obiekt w nawiasach klamrowych,
- wartość *null*.

Przykład odwołania do obiektu JavaScript

```
var students = [  
    { "firstName":"Jan" , "lastName":"Kowalski" },  
    { "firstName":"Piotr" , "lastName":"Nowak" },  
    { "firstName":"Maciej" , "lastName":"Majchrzak" }  
]  
students[0].lastName; pobierze wartość Kowalski
```


Przykładowy wygląd (funkcjonalności) aplikacji słownika

(do wykonania na laboratorium)

```
(base) MacBook-Pro-3:ZarzadzanieDanymi lukaszpiatek$ python3 lab_1.py
Zawartość pliku json = {'imię': ['Lukasz'], 'nazwisko': 'Piatek', 'stanowiska': ['Wykładowca', 'Programista AI/IT']}
```

*Rys.1. Odczyt oraz wyświetlenie zawartości pliku **JSON***

```
(base) MacBook-Pro-3:ZarzadzanieDanymi lukaszpiatek$ python3 lab_1.py
Podaj wyraz: imię
['Lukasz']
(base) MacBook-Pro-3:ZarzadzanieDanymi lukaszpiatek$ python3 lab_1.py
Podaj wyraz: stanowiska
['Wykładowca', 'Programista AI/IT']
```

*Rys.2. Zwrot wartości dla podanego słowa (klucza) z pliku **JSON***

```
(base) MacBook-Pro-3:ZarzadzanieDanymi lukaszpiatek$ python3 lab_1.py
Podaj wyraz: jakis_wyraz
Wyraz = jakis_wyraz nie istnieje w pliku. Sprawdź ponownie.
```

*Rys.3. Obsługa dla słów (kluczy) nieistniejących w danych **JSON***

```
(base) MacBook-Pro-3:ZarzadzanieDanymi lukaszpiatek$ python3 lab_1.py
Podaj wyraz: StAn0wIsKa
['Wykładowca', 'Programista AI/IT']
```

Rys.4. Obsługa wielkości liter (mapowanie wyrazów-kluczy do małych liter)

```
>>> SequenceMatcher(None, "imię", "imi").ratio()
0.8571428571428571
```

Rys.5. Współczynnik podobieństwa pomiędzy słowami/wyrazami (podstawa)

```
(base) MacBook-Pro-3:ZarzadzanieDanymi lukaszpiatek$ python3 lab_1.py
Podaj wyraz: nazwis
Czy chciałeś podać nazwisko?
(base) MacBook-Pro-3:ZarzadzanieDanymi lukaszpiatek$ python3 lab_1.py
Podaj wyraz: nazwisko
Piatek
```

*Rys.6. Podpowiedź/rekomendowanie najlepszego dopasowania (klucza do pliku **JSON**)*

```
(base) MacBook-Pro-3:ZarzadzanieDanymi lukaszpiatek$ python3 lab_1.py
Podaj wyraz: nazwi
Czy chciałeś podać nazwisko? Podaj T lub N: T
Piatek
(base) MacBook-Pro-3:ZarzadzanieDanymi lukaszpiatek$
```

Rys.7. Podpowiedź (potwierdzenie) od użytkownika (odpowiedź Tak)


```
(base) MacBook-Pro-3:ZarzadzanieDanymi lukaszpiatek$ python3 lab_1.py
Podaj wyraz: nazw
Czy chciałeś podać nazwisko? Podaj T lub N: N
Wyraz = nazw nie iestnieje w pliku. Sprawdź ponownie.
```

Rys. 7B. Podpowiedź (potwierdzenie) od użytkownika (odpowiedź Nie)

```
(base) MacBook-Pro-3:ZarzadzanieDanymi lukaszpiatek$ python3 lab_1.py
Podaj wyraz: stanowiska
Wykładowca
Programista AI/IT
```

Rys. 8. Optymalizacja kodu (1) – tablica w formie kolejnych pozycji

```
(base) MacBook-Pro-3:ZarzadzanieDanymi lukaszpiatek$ python3 lab_1.py
Podaj wyraz: Delhi
The largest metropolis by area and the second-largest metropolis by population in India.
```

Rys. 9. Optymalizacja kodu (2) – sprawdzanie nazw własnych (rozpoczynających się z dużej litery)

```
(base) MacBook-Pro-3:ZarzadzanieDanymi lukaszpiatek$ python3 lab_1.py
Podaj wyraz: USA
A country and federal republic in North America located north of Mexico and south of Canada, including Alaska, Hawaii and overseas territories.
```

Rys. 10. Optymalizacja kodu (3) – sprawdzanie akronimów (np. USA)